

Uchwała Nr 75/2024
Komitetu Stabilności Finansowej
z dnia 14 czerwca 2024 r.

w sprawie opinii do projektu rekomendacji WFD
dotyczącej Wskaźnika Finansowania Długoterminowego

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 559) w związku z art. 137 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 2488) uchwała się, co następuje:

§ 1. 1. Komitet Stabilności Finansowej przyjmuje opinię do projektu rekomendacji WFD dotyczącej Wskaźnika Finansowania Długoterminowego.

2. Opinia stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała zostanie zamieszczona na stronie internetowej Narodowego Banku Polskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Komitetu Stabilności Finansowej

/-/ Adam Glapiński

Uzasadnienie

Uchwała dotyczy opinii wydawanej przez Komitet Stabilności Finansowej, zwany dalej „KSF”, w oparciu o art. 137 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 2488). Przepis ten nakłada na Komisję Nadzoru Finansowego, dalej zwaną „KNF”, obowiązek uzyskania opinii KSF w sytuacji, gdy wydawane rekomendacje KNF dotyczące dobrych praktyk ostrożnego i stabilnego zarządzania bankami odnoszą się do spraw mogących dotyczyć nadzoru makroostrożnościowego, będącego kompetencją KSF na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 559).

W piśmie z dnia 29 maja 2024 r. Przewodniczący KNF zwrócił się do KSF z wnioskiem o opinię do projektu Rekomendacji WFD dotyczącej Wskaźnika Finansowania Długoterminowego, zwanej dalej „projektem Rekomendacji WFD”. Przedstawiony projekt reguluje kwestie dotyczące wprowadzenia dla bankowych portfeli kredytów mieszkaniowych nowego wymogu nadzorczego - Wskaźnika Finansowania Długoterminowego. Zaproponowane zmiany mają na celu ograniczenie ryzyka związanego z obecną strukturą finansowania kredytów hipotecznych poprzez zwiększenie finansowania długoterminowych kredytów hipotecznych przede wszystkim długoterminowymi instrumentami dłużnymi.

KSF, działając na podstawie art. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym w związku z art. 137 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, wydał opinię dotyczącą projektu Rekomendacji WFD.

Opinia
Komitetu Stabilności Finansowej
do projektu Rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego
dotyczącej Wskaźnika Finansowania Długoterminowego

Komitet Stabilności Finansowej (dalej: Komitet) otrzymał do zaopiniowania projekt Rekomendacji dotyczącej Wskaźnika Finansowania Długoterminowego (dalej: Rekomendacja WFD), wydawanej przez Komisję Nadzoru Finansowego na podstawie art. 137 pkt 5 ustawy Prawo bankowe.

Odnosząc się do projektu Rekomendacji WFD z perspektywy nadzoru makroostrożnościowego oraz powierzonych mu mandatów, **Komitet poddaje pod rozwagę następujące zagadnienia:**

1. W projekcie Rekomendacji WFD wskazano, że jej celem jest ograniczanie ryzyka wynikającego z obecnego modelu finansowania przez banki kredytów hipotecznych. W tym kontekście należy zwrócić uwagę, że istotne niedopasowanie terminowe w bilansach banków nie zostało dotychczas uznane przez Komitet za ryzyko systemowe. Wynika to w szczególności z następujących uwarunkowań: (i) finansowanie banków oparte jest na stabilnych depozytach, w większości podlegających ochronie BFG, (ii) od wielu lat utrzymuje się wysoka nadwyżka depozytów nad kredytami (wskaźnik kredyty/depozyty wynosi ok. 66%), (iii) sytuacja płynnościowa banków w Polsce jest satysfakcjonująca i stabilna – banki spełniają zharmonizowane na poziomie UE wymogi NSFR i LCR. Niedopasowanie terminowe jest cechą strukturalną polskiego systemu bankowego i w ocenie Komitetu ewentualna zmiana tego stanu powinna następować ewolucyjnie. Można oczekiwać, że w dłuższym okresie emisje instrumentów kwalifikowalnych w celu spełnienia wymogu MREL będą stanowić czynnik zmieniający stopniowo dotychczasowy profil finansowania niektórych banków.
2. Konstrukcja WFD przewiduje uwzględnianie w liczniku wskaźnika nadwyżek funduszy własnych ponad łączny wymóg kapitałowy przez pierwsze 7 lat (z malejącą wagą) po wejściu w życie Rekomendacji WFD. W ocenie Komitetu przy takim ustrukturyzowaniu wskaźnika aktywne korzystanie z instrumentów polityki makroostrożnościowej w zakresie buforów kapitałowych wpływa automatycznie na wartość nadwyżek kapitałowych banków, a tym samym na wartość wykazywanego

przez nie wskaźnika WFD. W tym kontekście Komitet zwraca uwagę na potrzebę dążenia do zachowania spójności działań organów sieci bezpieczeństwa finansowego w celu zwiększenia efektywności stosowanych instrumentów i ograniczenia niezamierzonych, negatywnych konsekwencji dla systemu finansowego. W związku z powyższym, w opinii Komitetu kwestia interakcji pomiędzy wprowadzonym instrumentem KNF a instrumentami makroostrożnościowymi powinna być odpowiednio uwzględniona w sposobie kalibracji WFD.

3. W projekcie Rekomendacji WFD założono utrzymywanie przez banki wskaźnika na poziomie co najmniej 40% od 31 grudnia 2026 r. Jak wskazano we wstępie opiniowanego dokumentu, począwszy od 31 grudnia 2027 r. KNF może dokonywać zmian oczekiwanego poziomu WFD w kolejnych latach, uwzględniając zarówno sytuację poszczególnych banków, jak i sytuację makroekonomiczną. Przyjmując, że jednym z celów wprowadzenia wskaźnika jest ograniczenie ryzyka stopy procentowej, to zmiana struktury pasywów powinna być co do zasady zsynchronizowana ze zmianą struktury oprocentowania kredytów hipotecznych.

W ocenie Komitetu, z uwagi na systemowy wpływ WFD oraz dążenie do zmian o charakterze strukturalnym, proces powinien przebiegać w sposób ewolucyjny, nie tworząc zbyt dużych obciążeń dla banków. Dlatego Komitet poddaje pod rozważenie przesunięcie terminu obowiązywania wskaźnika o co najmniej rok.

4. Na obecnym etapie rozwoju krajowego rynku finansowego popyt na instrumenty dłużne emitowane przez banki ze strony innych podmiotów może być ograniczony. W tym kontekście Komitet zwraca uwagę, że sytuacja, w której bankowe instrumenty dłużne byłyby nabywane głównie przez inne banki, może prowadzić do wzrostu ryzyka wynikającego z wzajemnych powiązań w systemie bankowym. Jednocześnie w takiej sytuacji nie doszłoby do realizacji celu Rekomendacji WFD, tj. zmniejszenia niedopasowania terminowego i wrażliwości na odpływ depozytów krótkoterminowych w skali całego sektora bankowego. W opinii Komitetu pożądane byłoby uwzględnienie tej kwestii w procesie monitorowania przez KNF implementacji WFD.

5. Rekomendacja WFD jest skierowana do wszystkich banków krajowych. Komitet pozytywnie ocenia ograniczenie grona podmiotów, od których oczekiwane będzie utrzymywanie rekomendowanego poziomu WFD, co wychodzi naprzeciw zasadzie proporcjonalności. Utrzymywanie docelowego poziomu WFD będzie mieć zastosowanie do banków spełniających dwa warunki: (i) aktywa o wartości powyżej 2 mld zł oraz (ii) udział wartości bilansowej netto portfela kredytów dla gospodarstw

domowych zabezpieczonych nieruchomości mieszkaniowymi w aktywach powyżej 10%.

Komitet jednocześnie zwraca uwagę, że wprowadzenie ww. progów nie eliminuje co do zasady obowiązku wypełniania WFD przez banki spółdzielcze. W ocenie Komitetu zasada proporcjonalności oraz specyfika działalności banków spółdzielczych w Polsce, w tym ich przynależność do systemów ochrony instytucjonalnej, powinny zostać silniej odzwierciedlone w Rekomendacji WFD.

Komitet poddaje pod rozważenie uwzględnienie w kalibracji WFD specyfiki sektora banków spółdzielczych, a w szczególności specyfiki wynikającej z funkcjonowania w jego strukturze banków zrzeszających oraz systemów ochrony instytucjonalnej, co byłoby korzystne dla rozwoju tego sektora oraz spójne z intencją rekomendacji KSF dotyczących działań wspierających stabilne funkcjonowanie banków spółdzielczych (Uchwała KSF nr 46/2021).